

DEEL 3

Aanbevelingen en suggesties

De aanbevelingen 2014
De suggesties

De aanbevelingen

De Ombudsdienst Pensioenen kan twee soorten aanbevelingen doen.

Overeenkomstig artikel 16 van het oprichtingsbesluit kunnen wij aan de pensioendiensten elke aanbeveling richten die wij nuttig achten.

De officiële aanbevelingen

Met deze officiële aanbevelingen nodigen wij de pensioendienst uit om zijn beslissingen en/of werkwijzen te herzien wanneer wij vastgesteld hebben dat deze niet in overeenstemming zijn met de wetten en reglementen of met de principes van behoorlijk bestuur of nog wanneer wij de billijkheid inroepen.

De algemene aanbevelingen

De algemene aanbevelingen worden gedaan in het Jaarverslag of in voorkomend geval in de tussentijdse verslagen op basis van artikel 17 van het oprichtingsbesluit. Zij worden bijgevolg gericht tot de wetgevende en de uitvoerende macht. Met deze aanbevelingen beogen wij in eerste instantie verbetering van de wetgeving en de reglementen en oplossingen voor vastgestelde disfuncties.

Wij vermelden de aanbeveling uit dit werkingsjaar.

In tegenstelling tot andere jaren hernemen wij de aanbevelingen uit de Jaarverslagen 1999 tot 2013 niet. U vindt de lijst van aanbevelingen en het gevolg dat eraan gegeven werd op onze website onder de rubriek "Publicaties" bij "Opvolging aanbevelingen".

De suggesties

In de dagelijkse klachtenbehandeling stoten wij soms op praktijken bij de pensioendiensten die naar de algemene normen van goed bestuur kunnen verbeterd worden. Wij suggereren dan aan de pensioendienst om zijn praktijken aan te passen.

De meest relevante suggesties worden eveneens opgenomen in het Jaarverslag.

Ook wanneer wij in het kader van de dossierbehandeling vaststellen dat er op wetgevend vlak enig initiatief mogelijk zou zijn en wij niet overgaan tot een algemene aanbeveling opteren wij ervoor om in ons Jaarverslag een suggestie op te nemen.

De suggesties die wij tijdens vorige jaren hebben gedaan en de opvolging hiervan vindt u op onze website onder de rubriek "Publicaties" bij "Opvolging suggesties".

Gelet op het specifiek karakter en het belang van onze aanbevelingen en suggesties in het kader van de toegelaten arbeid vindt u er ook de samenvattende tekst over de cumulatie van een pensioen met inkomsten of met een vervangingsinkomen zoals opgenomen in deel II van het Jaarverslag 2013. In deze tekst worden naast de aanbevelingen ook de suggesties opgenomen die verwerkt werden in de vanaf 1 januari 2013 in voege zijnde nieuwe cumulatiereregeling.

De aanbevelingen 2014

De algemene aanbevelingen

Algemene Aanbeveling 2014/1

Inzake de betaling van het pensioen door de PDOS: de betaling op rekening als standaard instellen

Het koninklijk besluit van 9 maart 2004 betreffende de betaling per overschrijving van de uitkeringen betaald door de RVP maakt de betaling op rekening de normale betaalwijze voor een pensioen in de regeling voor werknemers. Artikel 9 van het koninklijk besluit van 13 augustus 2011¹ betreffende de betaling van de door de Rijksdienst voor Pensioenen betaalde uitkeringen voorziet in dezelfde garanties² als de verbintenis die de betrokkene nu nog moet onderschrijven om zijn pensioen in de openbare sector op rekening te ontvangen.

De RVP sluit met de financiële instellingen één of meer overeenkomsten. Deze overeenkomsten bepalen inzonderheid de onderscheiden verantwoordelijkheden van de RVP en van de financiële instelling, om de regelmatigheid van de overschrijving van de maandelijkse termijnen van de uitkering en van de creditering van de rekening van de gerechtigde te verzekeren. Zij stellen eveneens de waarborgen vast die de financiële instelling aan de Rijksdienst moet geven betreffende de terugbetaling van ten onrechte gestorte bedragen.

De procedure zoals voorzien in de wetgeving in de privésector, die in voege is sedert 2004, sluit veel nauwer aan bij wat men in de 21ste eeuw mag verwachten van een moderne overheid. De wetgeving voorziet de nodige garanties en de pensioendienst zorgt zelf voor de nodige controles door contact op te nemen met de financiële instelling van de gepensioneerde.

Het is niet langer aanvaardbaar dat de betrokken gepensioneerde zelf alle stappen moet zetten om zijn pensioen op zijn rekening te ontvangen. De ambtenaar ontvangt zijn wedde op zijn rekening na melding van zijn rekeningnummer aan zijn personeelsdienst. Er zijn geen andere formaliteiten vereist. Hij mag dan

ook verwachten dat zijn pensioen eveneens op zijn rekening zal gestort worden na eenvoudige melding van zijn rekeningnummer aan de pensioendienst.

De Ombudsdienst Pensioenen beveelt dan ook aan de nodige wettelijke aanpassingen door te voeren om van de betaling op rekening de standaardprocedure te maken voor overheidspensioenen. Ook in de overheidssector zou het meedelen van het rekeningnummer moeten kunnen volstaan om de betaling van het pensioen op rekening te bekomen.

De officiële aanbevelingen

Dit jaar heeft het College van de ombudsmannen geen officiële aanbevelingen aan de pensioendiensten gericht.

¹ Dit besluit breidt de mogelijkheid van betaling op rekening in het buitenland uit.

² Noteer dat deze garanties ook reeds waren opgenomen in het koninklijk besluit van 9 maart 2004.

De suggesties

Sinds 2003 geven wij in het Jaarverslag de suggesties weer waarop de pensioendiensten positief gereageerd hebben. Zij hebben tot doel de administratieve procedures te verbeteren of aan te passen.

Ook de suggesties die aanleiding gaven tot een wetgevend initiatief worden in deze lijst vermeld.

Voor sommige suggesties vindt de lezer de context terug in de uitgebreide dossierbespreking in het Jaarverslag naar welk wij refereren. Andere suggesties zijn gedaan naar aanleiding van de klachtenbehandeling van dossiers die niet in een Jaarverslag ter sprake zijn gebracht maar die toch het vermelden waard zijn. Zij tonen hoe soms eenvoudige tussenkomsten de kwaliteit van de dienst(verlening) kunnen verbeteren.

De toekenningsdiensten van de Rijksdienst voor pensioenen (RVP)

RVP toekenning 1 – (Zie ook Suggesties en voorstellen RVP toekenning 15 in jaarverslag 2013)

Naast een algemeen onderzoek van de rechten op een Inkomensgarantie voor ouderen (IGO) op de pensioenleeftijd zag het College in een algemene informatiecampagne betreffende de IGO een mogelijk hulpmiddel bij de strijd tegen de armoede.

In de Commissie voor sociale zaken van woensdag 27 april 2011 antwoordde de toenmalige Minister van Pensioenen, de heer Michel Daerden op een mondelinge vraag van mevrouw Sonja Becq dat hij een brief verstuurd had naar alle OCMW's waarin hij wijst op het belang van de IGO. Hij verduidelijkt in deze brief ook de inspanningen van de RVP om het onderzoek van het recht op IGO op 65 jaar automatisch op te starten voor de vervroegd gepensioneerden. (zie ook JV 2010, p. 89-92) Deze brief wordt ook verzonden aan alle mutualiteiten en vakbonden. Bovendien voorziet de Minister dat de RVP een informatiefolder ter beschikking houdt van alle sociale intermediairs. (JV 2009, p. 55-58)

Sedert 2010 onderzoekt de RVP ook de rechten op een IGO voor personen die reeds vóór hun 65ste een vervroegd pensioen genoten. Vermits in België heel wat vervroegde pensioenen worden toegekend betekent deze aanpassing van de werkwijze van de

RVP een belangrijke maatregel tegen de armoede. Voor de dossiers die in het verleden niet werden onderzocht heeft de RVP een inhaaloperatie opgestart. Vanaf 2011 worden iedere maand alle vervroegd gepensioneerden geboren in één geboortemaand vóór 1945 gescreend, te beginnen bij de jongste gepensioneerden.

In reactie op een parlementaire vraag naar de snelheid van de inhaaloperatie vroegen de toenmalige Minister van Pensioenen en de Staatssecretaris voor Armoedebestrijding in 2013 om de inspanningen te verdubbelen opdat deze ganse operatie op twee jaar zou voltooid zijn.

De RVP besliste om 3 geboortemaanden tegelijk te onderzoeken. Dit moet toelaten om alle dossiers uit het verleden af te werken tegen juni 2015. In zo'n 7 à 8 % van deze gevallen wordt na het onderzoek een IGO toegekend.

RVP toekenning 2

De RVP zal voortaan, voor zover hij op basis van officiële stukken van het referentieadres in kennis wordt gesteld, het referentieadres nooit als een bewijs van samenwoning in aanmerking nemen.

In het geval van een inschrijving op een referentieadres bij een natuurlijk persoon die de IGO geniet, mag voor het bepalen van de gezinssamenstelling en of het toe te kennen bedrag geen rekening worden gehouden met de persoon of personen die op het adres zijn ingeschreven met een referentieadres. (JV 2013, p. 44)

RVP toekenning 3

De RVP zal in de bijzondere situatie van een uitwonende dienstbode die minder dan 24u/week in dienst is en geniet van het bij de werkloosheidsreglementering voorziene statuut "behoud van rechten" in de toekomst gelijkstelling verlenen voor het aantal uitkeringsdagen, op voorwaarde dat:

- het gaat om een dienstbode die niet onderworpen was aan de Sociale Zekerheid;
- de, als gerechtigde op MIGU, voor de bewuste periode effectief werkloosheid heeft genoten;
- er voor dezelfde periode geen pensioenrechten worden geopend in een andere regeling.

Dit is niet alleen belangrijk voor de pensioenberekening op zich (gewaarborgd minimumpensioen, minimumrecht per loopbaanjaar) doch ook om aan de voorwaarden te voldoen om eventueel het vervroegd pensioen te kunnen opnemen. (JV 2013, p. 43)

De betalingsdiensten van de Rijksdienst voor pensioenen (RVP)

RVP betaling 1

De RVP heeft voor wat betreft de toekomstige afhandeling van de door gepensioneerde betwiste betalingen in Nederland een akkoord bereikt met Bpost om op vraag van de RVP, onmiddellijk een stop payment door te voeren.

De betwisting van de gepensioneerde mag evenwel niet geformuleerd zijn voor het einde van de maand volgend op de uitgifte van de cheque.

Als Bpost dan vaststelt dat de betwiste termijn nog niet uitbetaald werd, dan zal hij, op eenvoudig verzoek van de RVP de tegenwaarde (uit eigen fondsen) vervroegd terugstorten op rekening van de RVP, die dan op zijn beurt de betalingen zal uitvoeren op rekening van de betrokken gepensioneerden. Er moet dus niet meer gewacht worden tot de geldigheidstermijn (1 jaar) van de betaaltitel verstreken is. (JV 2013, p. 59)

Het Rijksinstituut voor de Sociale verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ)

RSVZ 1

Het RSVZ stelt dat een ziekteverlof dat een tewerkstelling in een ander land van de Europese Unie onderbreekt en ondanks het feit dat het ziekteverlof vergoed wordt door het RIZIV, deze periode toch niet in het pensioen als zelfstandige kan worden opgenomen wanneer dit ziekteverlof niet meteen volgt op een periode als zelfstandige in België maar op een periode als zelfstandige in een ander Europees land.

Noch de Belgische wetgeving, noch een Europese Verordening voorziet uitdrukkelijk deze specifieke situatie. De Europese Verordening 883/2004 bepaalt in dergelijk geval echter wel dat voor de vaststelling van het evenredig pensioen rekening moet gehouden worden met de buitenlandse periode alsof het periodes in België betreft.

De RVP neemt in een dergelijk geval de periode van ziekte op in het pensioen. Zo wordt voorkomen dat

een periode van ziekte die een beroepsactiviteit onderbreekt in geen van beide landen zou worden erkend terwijl betrokkene in orde was met de sociale bijdragen daar hij vergoed werd door zijn mutualiteit in toepassing van de RIZIV wetgeving.

Het RSVZ stemt ermee in om de periode van ziekte op te nemen in de regeling voor zelfstandigen in België. (JV 2013, p. 72)

RSVZ 2

De nieuwe cumulatiewetgeving waarbij de wetgever heeft geopteerd voor de toepassing van inkomensgrenzen per jaar en bijgevolg de spreiding van de beroepsinkomsten over het gehele jaar ging in op 1 januari 2013 maar werd pas op 18 juni 2013 in het Belgische staatsblad gepubliceerd. Bijgevolg had de nieuwe wetgeving terugwerkende kracht.

Dit heeft tot gevolg dat voor degene die een pensioen als zelfstandige geniet en een beroepsactiviteit uitoefent waarvan de inkomsten boven de toegelaten grenzen liggen en zijn activiteit in de loop van het kalenderjaar 2013 stopzet, zijn pensioen voor het ganse kalenderjaar geschorst wordt (terwijl dit vóór de wijziging enkel geschorst werd voor de maanden tijdens dewelke de activiteit werd uitgeoefend).

Voor het jaar 2013 besliste het RSVZ om een administratieve maatregel toe te passen en voor de gepensioneerden die de toegelaten grenzen overschrijden en die in de loop van 2013 hun beroepsbezigheid stopzetten het pensioen betaalbaar te stellen voor de maanden gelegen tussen de stopzetting van de activiteit en het einde van het kalenderjaar. (JV 2013, p. 75)

Ethias

Ethias 1

Ingevolge de pensioenhervormingen en meer bepaald de strengere voorwaarden tot het bekomen van het vervroegd pensioen (voor de leeftijd van 65 jaar) is het uiterst belangrijk dat de betrokkenen tijdig ingelicht worden of ze op de door hen gevraagde ingangsdatum effectief hun pensioen kunnen bekomen.

In ons Jaarverslag 2013, p. 96 wezen wij erop dat ten allen tijde moet vermeden worden dat betrokkene in afwachting van de beslissing van zijn pensioen onomkeerbare beslissingen zou nemen rond het einde van zijn loopbaan. Dit geldt des te meer wanneer verschillende pensioendiensten betrokken zijn.

Wij stelden een eenvoudige oplossing voor: voeg aan het ontvangstbericht van de pensioenaanvraag een tekst toe waarin betrokkene erop gewezen wordt dat zijn vervroegd pensioen kan aanvaard worden maar ook kan geweigerd worden en dat hij dus geen beslissingen mag nemen die onomkeerbaar zouden zijn ten opzichte van zijn werkgever of ten aanzien van zijn activiteit als zelfstandige tot hij een beslissing ontvangen heeft van de verschillende pensioendiensten.

Ethias hecht bijzondere aandacht aan het feit dat de vroegst mogelijke ingangsdatum van het pensioen in het geval van een gemengde loopbaan niet altijd in alle stelsels identiek is.

Bij het melden aan de werkgever van de vroegst mogelijke ingangsdatum van het pensioen van een personeelslid wijst Ethias in de gevallen waarin een diplomabonificatie of een bijzondere berekeningswijze voor de loopbaanvoorwaarde werd gebruikt en het weet heeft van een gemengde loopbaan van betrokkene de werkgever erop dat het aan te raden is om de vroegst mogelijke ingangsdatum ook in de andere regeling te laten vaststellen alvorens het pensioen in de openbare sector effectief te laten ingaan.